

Na temelju članka 9. stavak (3), članka 10. stavak (5), članka 12. stavak (3), članka 41. stavak (4) i članka 60. stavak (5) Zakona o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog Uprave Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, donosi

PRAVILNIK

O MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA *SYNCHYTRIUM ENDOBIOTICUM* (SCHILB.) PERC UZROČNIKA BOLESTI RAKA KRUMPIRA U BOSNU I HERCEGOVINU

članak 1. (Predmet)

Ovaj Pravilnik propisuje mjere za sprječavanje unošenja u Bosnu i Hercegovinu *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc uzročnika bolesti raka krumpira i sprječavanja njenog širenja ukoliko se ustanovi.

članak 2. (Definicije)

Izrazi uporabljeni u Zakonu o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) (u daljnjem tekstu: Zakon) uporabljavaju se i u ovom Pravilniku, a specifični izrazi uporabljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **mjesto proizvodnje** znači polje ili više polja ili jedinica zaštićene proizvodnje usjeva koji funkcioniraju kao jedinstvena proizvodna ili poljoprivredna jedinica;
- b) **godina rasta** znači razdoblje od dvanaest mjeseci koji počinje kada klimatski uvjeti u izvjesnim oblastima dozvoljavaju početak proizvodnje krumpira;
- c) **sezona proizvodnje** se odnosi na razdoblje od sadnje biljaka ili gomolja do njihovog skladištenja;
- d) **fitosanitarne službe** su nadležni organi u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine;
- e) **ovlašteni laboratorij** je laboratorij koji je osposobljen za testiranje ovog štetnog organizma i koji je dobio ovlaštenje sukladno Zakonu;
- f) **stručna ovlaštena osoba** je osoba koja obavlja poslove po ovlaštenju iz Zakona.

članak 3. (Nadležnost)

Fitosanitarne službe u nadležnim organima entiteta i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su odgovorne za nadziranje i praćenje područja na kojima se proizvodi krumpir na teritoriju Bosne i Hercegovine glede prisustva bolesti raka krumpira.

članak 4. (Provođenje kontrole)

(1) Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (u daljnjem tekstu: Uprava) sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine propisuje godišnji program sustavne kontrole za potvrđivanje odsustva ili prisustva štetnog organizama na temelju jasnih znanstvenih i statističkih principa i biologije štetnog organizma.

(2) Godišnjim programom sustavne kontrole bit će određeno financiranje, na razini entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kao i državnoj razini.

članak 5.

(Postupak kod sumnje na zarazu)

(1) Ako vlasnik bilja, biljnih proizvoda i drugih reguliranih objekata ili bilo koja druga osoba uoči simptome zaraze ili posumnja na pojavu raka krumpira, obvezna je o tome odmah izvijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora koji uzima službene uzorke i dostavlja ih ovlaštenom laboratoriju.

(2) Do dobivanja konačnih rezultata laboratorijskog testiranja iz stavka (1) ovog članka fitosanitarni inspektor rješenjem naređuje slijedeće mjere:

(a) zabranjuje prijevoz/prijenos i promet biljaka i gomolja svih proizvoda, količina ili pošiljki odakle su uzeti uzorci. U slučaju uvozne pošiljke primjenjivat će se odredbe Pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima;

(b) određuje druge mjere koje je propisala Uprava u cilju utvrđivanja podrijetla sumnjive pojave;

(c) određuje odgovarajuće dodatne preventivne mjere koje je propisala Uprava na temelju razine procijenjenog rizika da bi spriječila širenje štetnog organizma. Ove mjere se posebice primjenjuju kod proizvodnje i prijevoza sjemenskog krumpira proizvedenog na mjestu proizvodnje odakle su uzeti uzorci iz točke a) ovog stavka.

(3) Uprava će propisati odgovarajuće preventivne mjere u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

članak 6.

(Označavanje zaražene parcele)

(1) Kada se potvrdi pojava uzročnika raka krumpira, fitosanitarni inspektor označava zaraženu parcelu i sigurnosnu zonu, one veličine koja je dovoljna da osigura zaštitu okolnih površina.

(2) Parcela se smatra zaraženom kada su simptomi raka krumpira pronađeni na najmanje jednoj biljci na parceli.

članak 7.

(Mjere u slučaju zaraze)

U slučaju zaraze uzročnikom raka krumpira, fitosanitarni inspektor ovisno od okolnosti narediti će jednu ili više slijedećih mjera:

(a) uništenje ili odgovarajuće tretiranje gomolja i cime krumpira koji potječu sa zaražene parcele, na takav način da se uništi uzročnik raka krumpira, a ako više nije moguće utvrditi odakle potječu zaraženi gomolj i cima, uništenje ili tretiranje cjelokupne količine gomolja i cime sa parcele na kojoj su na|eni;

(b) čišćenje i dezinfekciju strojeva, prijevoznih sredstava, skladišta i njihovih dijelova ili drugih objekata i predmeta koji su se koristili pri obradi tla ili skladištenju zaraženog krumpira ili su bili u dodiru sa zaraženim tлом, primjenom odgovarajućih metoda, koje isključuju mogućnost širenja uzročnika raka krumpira;

(c) zabranu uzgoja krumpira na zaraženoj parceli;

(d) zabranu uzgoja ostalog drugog bilja na zaraženoj parceli, ako se podzemni dijelovi toga bilja iznose s te parcele;

(e) zabranu uzgoja na zaraženoj parceli svih biljaka namijenjenih presa|ivanju, kao i njihovo spremanje na toj parceli;

(f) ograničenje uzgoja krumpira u sigurnosnom području na uzgoj samo onih sorti merkantilnoga krumpira koje su otporne na patotipove uzročnika raka krumpira utvr|ene na zaraženoj parceli;

(g) druge mjere, kad je to prijeko potrebno za suzbijanje i sprječavanje širenja uzročnika raka krumpira.

članak 8. (Otpornost sorti)

(1) Otpornost sorti krumpira na pojedini patotip uzročnika raka krumpira utvr|uje se metodama koje preporuča Europska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja (EPPO) ili Europska unija, te drugim me|unarodno priznatim metodama.

(2) Podrazumijeva se da je sorta krumpira otporna na odre|eni patotip uzročnika raka krumpira ako na zarazu njime reagira tako da ne postoji opasnost od sekundarne zaraze.

(3) Kad je otpornost sorte krumpira na pojedini patotip uzročnika raka krumpira dokazana u drugoj zemlji, priznaju se rezultati testiranja provedenih u toj zemlji, ako nisu u suprotnosti sa stavkom (1) ovoga članka.

(4) Uprava će svake godine objaviti listu sorti krumpira koje su otporne na *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc uz navo|enje patotipa patogena na koje je svaka sorta krumpira otporna.

članak 9. (Iznimke za uzgoj u sigurnosnoj zoni)

(1) Krumpir se može uzgajati u sigurnosnoj zoni samo ukoliko se uzgajaju sorte krumpira otporne na patotipove *Synchytrium endobioticum* koje su prona|ene na zaraženoj parceli.

(2) Sorta krumpira se smatra otpornom na pojedine patotipove *Synchytrium endobioticum* kada na kontaminaciju patogenim agensom tog patogena reagira na takav način da ne postoji opasnost od sekundarne infekcije.

članak 10.
(Ukidanje mjera kontrole)

Mjere poduzete u cilju kontrole raka krumpira ili sprječavanja njegovog širenja iz članka 7. ovog Pravilnika ukidaju se samo ako *Synchytrium endobioticum* nije više prisutan na zaraženoj parceli.

članak 11.
(Držanje kulture *Synchytrium endobioticum*-a)

Nitko ne smije držati kulture *Synchytrium endobioticum*-a.

članak 12.
(Iznimke)

Uprava može odobriti iznimke od mjera navedenih u čl. 5., 6., 7., 8. i 9. ovog Pravilnika samo u znanstvene svrhe, za potrebe testiranja i za obavljanje poslova na selekciji sorti, na način da takvo postupanje ne utječe na kontrolu raka krumpira i ne stvara rizik za širenje bolesti.

članak 13.
(Dodatne mjere)

U ovisnosti od okolnosti, mogu se poduzeti ili Uprava može zahtijevati, poduzimanje dodatnih ili strožijih mjera za kontrolu bolesti raka krumpira ili u cilju sprječavanja njenog širenja.

članak 14.
(Prijelazne odredbe)

Do uspostave fitosanitarnog inspektora posao fitosanitarnog inspektora u Republici Srpskoj obavljaju republički poljoprivredni inspektori, a u Federaciji Bosne i Hercegovine posao fitosanitarnog inspektora obavljaju poljoprivredni inspektori. U Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine nadležna je fitosanitarna inspekcija.

članak 15.
(Završne odredbe)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj 07-01-02-7838-1/09
22. rujna 2009. godine
Sarajevo

Ministar
Mladen Zirojević, v. r.